

ตอนที่ ๓๕ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑ มิถุนายน ๒๕๔๕

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่องการปรับปรุงตัวอักษรไทย

ด้วยรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ภาษาไทยย่อมเป็นเครื่องหมาย
แสดงวัฒนธรรมของชาติไทย สมควรมีได้รับการบำรุง
ส่งเสริมให้แพร่หลายออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น ให้สมกับความ
เจริญก้าวหน้าของชาติ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไปในปัจจุบัน
เพราะฉะนั้น จึงได้ตั้งกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยขึ้น
คณะหนึ่ง ตั้งมีรายชื่อแจ้งอยู่ในประกาศตั้งกรรมการส่งเสริม
วัฒนธรรมภาษาไทยนั้นแล้ว เพื่อร่วมกันพิจารณาหาทาง
ปรับปรุงและส่งเสริมภาษาไทยให้มีความเจริญ ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
อันที่จริงภาษาไทย ก็เป็นภาษาที่มีสำเนียงไพเราะ สละสลวย
และมีความกว้างขวางของภาษาสมกับเป็นสมบัติของชาติไทย
ที่มีวัฒนธรรมสูงอยู่แล้ว ยังขาดอยู่ก็แต่การส่งเสริมให้
แพร่หลาย สมควรมุ่งความสำคัญของภาษาเท่านั้น

กรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทย ได้มีการ ประชุมกัน
เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ มีความเห็น
ในขั้นต้นว่า สมควรมีปรับปรุงตัวอักษรไทยให้กระชับรัด

๑ มิถุนายน ๒๔๘๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๕

เพื่อให้เล่าเรียนกันได้ง่ายยิ่งขึ้น ได้พิจารณาเห็นว่า ตัวสระและพยัญชนะของภาษาไทยมีอยู่หลายตัวที่ซ้ำเสียงกันโดยไม่จำเป็น ถ้าได้งดใช้เสียบ้างก็จะเป็นความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยให้เป็นที่นิยมยิ่งขึ้น ตัวอักษรที่ควรงดใช้คือ—

สระ

สระ ใ, ฤ, ฤา, ฦ, ฦา รวม ๕ ตัว

พยัญชนะ

พยัญชนะ ข, ค, ฌ, ฉ, ฦ, ฦ, ฐ, ฑ, ฒ, ณ, ศ, ษ, พ รวม ๑๓ ตัว ส่วน ญ (หญิง) ให้คงไว้ แต่ให้ตัดเชิงออกเสีย คงเป็นรูป ฦ (ไม่มีเชิง)

ดังนั้น อักษรที่จะใช้ในภาษาไทยจะมีดังต่อไปนี้

สระ

ะ (อะ) ั (อั-) า (อา) ิ (อิ) ี (อี)
 ุ (อุ) ู (อู) ุ (อุ) ู (อู) ะ (เอะ)
 เ (เอ) แ-ะ (แอะ) แ (แอ) โ-ะ (โอะ) โ (โอ)
 เาะ (เอาะ) -อ (ออ) -ัวะ (อัวะ) -ัว (อัว)

ตอนที่ ๓๕ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑ มิถุนายน ๒๔๘๕

เ-ยะ (เอ็ยะ) เ-ย (เอ็ย) เ-อะ (เอ็อะ) เ-อ (เอ็อ)
 เ-อะ (เอ็อะ) เ-อ (เอ็อ) เ- (เอ็-) ใ (ใ) เ-า (เอา)
 -ำ (อำ)

พยัญชนะ

ก	ข	ค	ง				
จ	ฉ	ช	ซ	ฅ			
ด	ต	ถ	ท	ธ	น		
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม
ย	ร	ล	ว	ส	ห	อ	ฮ

เมื่อได้ดัดใช้พยัญชนะและสระบางตัวดังนี้แล้ว คณะกรรมการจึงได้วางหลักการเขียนหนังสือไทยไว้อย่างกว้างๆ ดังต่อไปนี้

คำที่เคยใช้สระ ใ (ใ้ม้วน) ให้ใช้ ใ (ใ้มลาย) แทน
 คำที่เคยใช้สระ ฤ ฤา ให้ใช้ ร (เรือ) ประกอบสระ
 ตามกรณีที่ออกเสียงภาษาไทย เช่น

ฤ	ใ	พฤกษา	ใ	ร	ใ	เป็น	พริกษา
ฤ	ใ	ฤกษ์	ใ	เร	ใ	เป็น	เร็กซ์
ฤ	ใ	ฤทธิ	ใ	ร	ใ	เป็น	ริทธิ
ฤา	ใ	รือ					

๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๕

คำที่เคยใช้สระ ฤ ฦ ให้ใช้ ฤ (ลิง) ประกอบสระ
ตามกรณที่ออกเสียงภาษาไทย เช่น ฦ ใ ลือ เป็นต้น

คำที่เคยใช้พยัญชนะ ฃ (ระฆัง) ใ ฅ (ควาย) แทน
เช่น เฃย่น ฃ้อง ใ ฅย่น ฃ้อง เป็นต้น

คำที่เคยใช้ ฃ (เฃอ) ใ ฅ (ข้าง) แทน

คำที่เคยใช้พยัญชนะวรรค ฃ (ชฎา) ให้ใช้พยัญชนะ
วรรค ฅ (เต็ก) แทน โดยลำดับ คือ

ฃ (ชฎา) ให้ใช้ ฅ (เต็ก) เช่น ชดา

ฃ (ประฃัก) ให้ใช้ ฅ (เต่า) เช่น ประฃัก

ฃ (ฐาน) ให้ใช้ ฅ (ถุง) เช่น ฐาน ให้ใช้ ฅาน
รัฐ ให้ใช้ รัถ

๗ (มณโฑ) ในกรณที่อ่านเป็นเสียง ฅ ให้ใช้ ฅ (เต็ก)

เช่น มณโฑ ในกรณที่อ่านเป็นเสียง ฅ

ให้ใช้ ๗ (ทหาน) เช่น โพร๗ย์

ฃ (ผู้เฒ่า) ให้ใช้ ฅ (ชง) เช่น เฒ่า ให้ใช้ ๕่า

วัฒน๗รรม ให้ใช้ วั๗น๗รรม

ตอนที่ ๓๕ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๑ มิถุนายน ๒๔๘๕

ณ (ณฺร) ให้ใช้ น (หนฺ) เช่น ธรณี เป็นต้น
 คำที่เคยใช้พยัญชนะ ศ ษ ให้ใช้ ส แทน
 คำที่เคยใช้ พ (จุพา) ให้ใช้ ล (ลฺิง) แทน
 อนึ่ง คำที่มีได้มาจากบาลี-สันสกฤต ให้เขียนตาม
 ระเบียบคำไทย เช่น บรร (ร.หฺน) ให้เขียน บัน, ควร
 ให้เขียน ควน, เสริม ให้เขียน เสิม, เจริญ ให้เขียน
 จเริน, สำคัญ ให้เขียน สำคั้น, ทหาร ให้เขียน ททาน,
 กระทรวง ให้เขียน กระจวง ๆ ล ๆ ดังจะได้ประกาศหลัก
 เกณฑ์ลเอียดต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาหลักที่คณะกรรมการ ส่งเสริม
 วัฒนธรรมภาษาไทยเสนอมาข้างต้นนี้ มีความเห็นชอบด้วย
 จึงลงมติเป็นเอกฉันท์ ให้ใช้สระและพยัญชนะในภาษาไทยดัง
 กล่าวนี้ ตั้งแต่วันที่ประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๕

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี